

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

Any 2.^{on}

Tortosa, 22 Abril de 1900

Núm. 21

Lo Pel & ploma, Lo Modernisme y L' Anarquía del Art

Fà temps que tenim fixada nostra vista al moviment artístich, que baix lo nom de *Modernisme*, invadeix tots los àmbits del art, per dins dels quals se belluguen nombrosos artistes y no pochs aficionats á aquest nou istil que tants perjudicis ha causat á la veritable escola del art grandios, correcte, sublim y monumental.

Un quadro sense dibuix es igual qu' una llar sense foch ó qu' un ferrer sense carbó.

Estudiar acadèmicament lo dibuix y 'l colorit es cosa tan verament difícil que son estudi sols está permès á tots aquells que, dotats d' un geni atletic ab lo llapis y 'l pinzell sorprenden d' una manera prodigiosa los encants de la naturalesa quina realitat saben tambe hermossejarla ab los encants de la fantasia sense sortintse 'n del cercle ample ó reduhit que marca l' art de la pintura en sas variades manifestacions.

Compreném lo modernisme á França ahont lo gust artístich no h' arribat may al d' Espanya; però aquí, ahont la pintura ha arribat allà ahont lo geni la volgut enlayrar, ni ara, ni suara ni may compendrem aquesta desviació del gust. que, trescant llunyans penyals, creuha la frontera per' amagarse á la tenebrosa escola d' un nou istil que naix en brassos del mal gust y en sa mateixa juvenesa cau ja á l' avench d' un vici estrany, anties-tétich y dolent.

No 'ns ho fa dir la mala voluntat que tenim al *Modernisme*. Aquestos carrechs y aquestes diferencies les advertirà tot aquell que deixant llur apassionament se fixe en lo mateix grupo dels artistes modernistes espanyols, entre 'ls quals descollen com á notables tots aquells qu' estudiaren com á tals en sos cursos acadèmichs, y aixi com en aquestos s' hi aprecien detalls de desenvoltura magistral,

també, en la llerga còrrua de molts altres s' hi adivina no ja 'l decahiment que no pot existir sense un bon principi, sino qu' en sas produccions s' hi nota una anarquía horrorosa tant en lo dibuix com en lo colorit, tant en la creació com en lo desenrotllo del assumpto.

¿Se pot considerar sustanciosa l' escola modernista? Nosaltres creyem que no.

¿Hi ha entre 'ls *modernistes* artistes notabilissims? Nosaltres no tan sols ne coneixém de notables sino que dintre d' aquest istil n' admirém alguns com á artistes eminents.

No cal més que passar los ulls per *Pel & Ploma*.

La figura d' en Cases se destaca com una ruella á un camp de blat. Son dibuix correcte y espontáneo fa que 'l seu modernisme s' admire com á istil classich; perxó sos quadros y dibuixos están més ajustats á les exigencies del art, tan per la manera de reproduhir lo natural com per la gracia de no copiar més que lo precis.

En l' assumpto, en son desenrotllo, en los afectes del ánimo, en los plechs, en tot, demostra en Cases son excepcional talent. Nosaltres no 'l veyem may com á pintor y Mestre del *Modernisme*, sino qu' al apreciar sas obres, lo volém veurer y l' admirém com un artiste quelcom aficionat á l' escola del gran Velazquez y verament apassionat per les genials creacions d' independència que s' observen en casi totes les produccions del insigne Goya.

Lo número 36 de *Pel & ploma* es un bon testimoni de lo que dihem. En aquest *extraordinari* lo *modernisme* cau trontollat á les propies mans de son iniciador. Cases se sent ferit per un sentiment més profund y més artístich y 's llansa al art verdader.

En dit número hi presenta 'n Cases quatre assumptos, que, per lo diferents, ben bé poden constituhir un compendi del art: En la *Verge*, s' hi pot estudiar la geometría artístich, la composició y 'ls afectes del ánimo. En l' *alegoria* del *Pel & ploma*, la proporció anatòmica, los contorns y 'l conjunt. En la *xula*, l' estudi del

natural, y en lo grupo dels *Repatriats* la utilitat de la perspectiva, l' ayre y 'l moviment artístich.

Aquest es lo *modernisme* d' en Cases.

En Cases té una vidriera al devant seu y sorpren la naturalesa en sas capritxoses manifestacions; fa 'l que vol: un cel vert, un mar roig, un arbre blanch.... però tot aixó ho enclou dintre d' un bon contorn y dins d' aquest les proporcions son justes, los batiments naturals y.... 'l dibuix un bon dibuix.

Un home com ell pot anar á totes parts.

Ell ha volgut espolsar l' escola antiga y encar qu' ha conseguit grans triomfs en lo perfeccionament d' aquest nou istil, l' escola *rancia* permaneceix tan simpática y monumental com sempre. L' Art quan se 'n surt de son temple verdader no fá més que de *fill pròdich*.

En Cases pot anar á tot arreu, però jo no 'l seguiria; puig, dintre del art *modern* sempre 'ns resultarà un d' aquells que fan *jochs de mans* devant d' una colla de gent que may n' han vist.

Lo volguer anar al seu detrás es perillós. Cases, es un bon artiste.... Cases, les sab totes.

En Cases te al seu voltant una tan notable com reduhida *plana major* que, com Utrillo, Rosinyol, Pichot y altres qu' ab lo mateix dalé l' ajuden y treballen pera l' enlayrament d' aquest *art modern* á quina atmósfera viuen y respiren.

Los demás, dintre d' aquest istil, fan de granota en la fábula del bou; casi tots *reventen*. Y no 's lo mal aixó sino que lo pitjor es veurer com degut á la *modernisme-mania* s' enfonza la ensenyansa acadèmica, se pert lo dibuix, s' empobreix l' art y entra l' anarquía!.... de quin tropell ne surt reventada la pintura.

Avuy, tot es *moderniste!!!*

Hasta 'ls aprenens de 'ls adroguers se consideren artistes-modernistes. Lo dibuix ¿pera que cal? L' estudi del colorit. — ¡Vaja home!... lo colorit no s' estudia, avuy lo que més se fá es omplir un llens de groch *real*, vert de *montanya* y blau *mineral* y com lo

modernisme ha vingut a *representar* la naturalesa tal com se presenta dematinet ó del modo que la veyem de nit, no cal més que completar lo quadro ab una *capa de blanquet aigualit*, imitant boyra, si es pel matí, ó una de fum d'estampa si es per la nit. Tota la gent qu' está farsida d'anar pels musseus y exposicions dihuen que 'ls quadros s' han de mirar de lluny..... La impressió es lo que domina. Velazquez, Murillo, Ribera, Ribalta, Zurbarán y tots aqueixos artistes se consideren amanerats; massa detallistes, en fi, com t' ho diré se fixaven en l' anatomia com si fossen sangraders.

La questió es sorprendre 'l natural. ¿No heu vist moltes vegades rames d'arbres y trossos de montanya que talment semblen persones? Aixó es lo *modernisme*; lo demás tot son romansos. Ans tot eren aigues-forts, grabats al boix, dibuixos á ploma, estudis de perspectiva..... ¿Pera qué, pera qué cal tot aixó?

La fotografia á matat á tots los artistes d'Academia!... Avuy l' art es més gran; no t' escoles ni fronteres.

La pintura no deu esser més qu' una *impressió*, y després..... clou una mica 'ls ulls, allunyat un xich del quadro y..... —

Efectivament, resulta cert l' adagi: *La pintura deu mirar-se de lluny*; perxó al mirar la major part d' aquests quadros convé que 'l observador estiga plantat al moll de Barcelona y 'l quadro..... á les platjes de Palma de Mallorca.

Francesch Mestre y Noè.

Tortosa, Abril, 1900.

¡En Rafelet, ja es ministre!

¡Deu meu, y que 'n deu estar de content l' amo del diari de *más circulación* d' Espanya!

Ja ha jurat el seu càrrech; ja pot guarnir la seva *personiya* ab la casaca de cent ulls y 'l barret de plomes d' ànech.

Lo noy qu' enganxa les faixes á n' aquesta Redacció als periódichs de fora, quan se va enterar de que *Rafaelito* prevenia de la redacció d' un diari, pegá un xisclit d' alegria y fregantse les mans demostrán gran satisfacció, exclamá:

— ¡ Ah salau, als vint' ayns seré ministre!...

Y jo crech que no pensa malamén aquet xicot, perque en Gasset de segú que va comensar la seva carrera *periodística* enganxant faixes als diaris.

Tal vegada algú de vostés 's preguntará al enterarse de que 'l director d' *El Imparcial* ha sigut ascendit á ministre per l' *ex-florentino*, los mé-

rits que té fets á l' Estat espanyol pera tot d' un plegat engegarli una credencial de sis mil duros, que venim obligats á pagar tots els *paganos* d' aquesta *bendita tierra*.

Pero 'ls únichs mérits que, al meu entendre, ha fet en Gasset per' arribar al turó polítich, no son altres que lo molt que ha insultat á Catalunya y 'l bombeig disparat desde les columnes del diari més enemich dels catalans, envers la política d' en Silvela.

Y *nada menos* que l' han fet ministre de Foment, es dir, entre éll y en García Alix, perque com diu moli bé un estimadíssim company de causa, entre Gasset y Alix fan una pesseta de ministre, lo qual ens prova que 'l ex-periodiste no es més que cinquanta céntims de *Consejero*. ¡Mitja pesseta de talent! Poca cosa ens podrà arribar á nosaltres de lo molt que rumihi lo mitj ministre.

Al nostre *Rafael* (no 'l confundeixin ab el torero *Guerrita*) li toca cuidar-se d' Obres públiques (tan de bó fos de privades, que li donaria feyna desseguida), Agricultura, Industria y Comerç, per lo tan estich més de segú que si Tortosa no fos de Catalunya dintre de molt poch temps tindriem l' Ebro canalizat fins al mar y aixís de tan en tan podriem rebre l' agradable visita d' algún dels moltíssims vaixells de guerra que té l' Estat espanyol y qu' avuy s' entretenen passejant la seva arrogancia per tots els indrets del mon. Mes per ara hem de tenir un bon xich de paciencia, perque Tortosa té la sort d' estar dintre de la terra del treball, y tothom sab que d' aixó els polítichs de Madrid no 'n volen sentir parlar.

Tal vegada en Rafelet al posar la ma sobre 'ls sagrats Evangelis pera jurar l' ofici de Ministre, Deu li va tocar al cor y li feu concebir l' ideya de perdonarnos la vida, y no desplegar tot l' odi que sent envers los catalans.

De totes maneres, Deu l' il·lumine y li pague la tasca empresa pera fer nous catalanistes desde la direcció del mitj ministeri de Foment, com en Romero n' ha fet desde 'ls pupitres del xafreix nacional.

Y ara trech la pipa: l' omplo de tabaco, li pego foch y pensant ab lo nou mitj Ministre, tanco 'ls ulls y poch á poch hem vaig adormint pensán si 'l nombrament den Gasset es un somni ó una realitat.

¡Tan de bó fos lo primer!...

E. Cantero y Hernandez.

Tortosa, Abril de 1900.

EL MEETING DE VENDRELL

Poch avans de las onze vá comensar aquest acte al saló del Tívoli, plé desd'

una hora abans d' animada concurrència. Vuren assistirli diferents representacions, entre las que hi havia una comissió de Sitges, precedida d' una bandera catalana, sent rebuda ab grans aplausos y viscas á Catalunya.

El secretari, senyor Urpinell, vá dar immediatament compte de las representacions presents y de las adhesions rebudas.

Després d' algunas paraulas del senyor Folguera saludant á la vila del Vendrell, vá posarse á parlar D. Pere Lloret, del «Centre Catalá» de Tarragona, manifestant que sentia gran satisfacció en pendre part á n' aquets meeting de propaganda catalanista. «El catalanisme no es un partit sino 'l crit d' un poble al entrar en vida nova; no aixeca pedestals á cap trono sinó que treballa per una idea redemptora y á enlayrarla crida á tots els homes de bona voluntat.»

Don Joseph M. Roca vá exposar á continuació el grau de cultura que havia alcançat Catalunya quan Europa, y sobre tot, Espanya encara estavan en la barbarie. Va recordar el códich dels Usatges que defensavan els interessos y las personas del juheus, fent una comparació entre l' esperit de tolerancia que regnava á Catalunya á n' aquells temps llunyans y l' esperit de crudeltat que ha regnat á Fransa ara mateix ab l' assumpto Dreyfus.

El senyor Guasch, de Tarragona, diu que no pot parlar ab la franquesa que voldria perque lo que pensa es cosa que no pot dirse. Pregunta qué s' es fet de Cuba, Filipinas y Puerto-Rico, hont se vá dur á morir als fills del poble. Defensa la ensenyansa en catalá y acaba dihent que Catalunya ha de conservar la llengua si no vol perdre la personalitat.

El senyor Mallofré va parlar de las llibertats que havian concedit els Governos liberals, calificantlas d' enganyosas, ja que totas, com el Sufragi Universal, s' estafán y 's desvirtúan.

Explicá lo que seria 'l servey militar dintre 'l programa catalanista y 's declará partidari del servey voluntari.

Don Ricart Roig, de Sitges, comensá dihent que 'ls polítichs y no polítichs de Madrid, tenen tan amor als catalans que no poden consentir que caminin sols, per por de que cayguin y 's fassin mal. «Si 'ns fan vessar llágrimas, es per lo que diu el refrán: Qui 't vol bé 't farà plorar.»

Don Antoni Sunyol va fer present els grans inconvenients que porta lo que la magistratura de justicia no estigui en mans de catalans, donant lloch á molts errors y equivocacions que poden ser causa de gravíssims perjudicis en l' honra y 'ls interessos de las familias. Pera posar de relleu el distint carácter dels pobles catalá y castellá y dels homes que 'ls governan, va fer atinadas disposicions y va retreure oportunas citas que varen arrencar forts aplausos del auditori.

El senyor Folguera va fer, finalment, ús de la paraula, demanant pera Catalunya la llibertat que poch á poch li ha anat arrencant la tiranía del Estat «Ab las Bases de Manresa, no antitéticas á la unitat nacional, Catalunya aviat avensaria 'l seu perdut esplendor.»

Al dar per acabat l' acte, se varen entonar «Els Segadors», aixecantse y descobrintse tota la concurrència.

ENGRUNES POLITIQUES

La imparcialitat d' *El Imparcial* y la del

imparcial Gasset s'ha posat ara 'l desco-
bert:

Un *Imparcial* afecte à la política d' en
Silvela.

Un periodista (!) qu' ha lluytat sense
descans y *consagrado los mejores dias de su*
vida para... esser Ministre.

Una nulitat completa....

En Gasset no te altre mérit devant de
la patria espanyola que 'l d' haver insultat
constantment à Catalunya, haver dit sem-
pre lo contrari de lo que sentia y 'l
haver fet una campanya horrorosa contra
les cambres de comers.

Després de la protecció que 'n Gasset
donará envers lo foment d' obres públi-
ques sortirà del Ministeri y farà lloch á un
altre periodista que ratlla tan alt com ell....

No ho dupten:

¡Mencheta será Ministrel

Ja tenia rahó en Cánovas del Castillo
quan condolense de la fugida d' en Silvela
deya:

—*Ez tonto y por amor al partido ezcondo*
zu tontería pá que el público no se entere....
Mu pronto el público se convencerá de eya ....

Ara millor que may.

Lo progrès, l' agricultura
es son desitj principal.
Espanya no estará mal
puig Rafel, ple de ventura,
la obrirá prompte 'n canal.

Cantaclar.

ALS DE LA COLLA

Companys, no mogám fressa,
que l' amo no vol crits;
no poden armar bulla
los pobles denarits.

Nos tenen á soldada,
y encare Deu n' hi dó;
som patjes del reyalme
del pa de munició.

Fermats á la carroça
¿qué 'n fem dels ideals?
¡Si are mateix en vida
ja 'ns fan els funerals!

Confossos ab la farda
dels madrilenys partits,
aixó no es Catalunya
sinó pels oprimits.

Y donchs, companys ¿qué 'ns reca
deixar, no tenint res?
Anónims en la historia,
bregar es per demés.

Potser fóra nosaltres
vindrá la redempció,
y 'ls fills tindrán més nervi,
més sang y més.... rahó.

¡Oh fills, á qui 'l lloch nostre
us tocará aviat!
Tornauli á Catalunya
la santa llibertat.

Refeu lo patrimoni,
alsáu tot lo caigut
y recobrem ab honra
lo que are havem perdut.

Si l' amo no vol fressa,
companys, anemli á dir
que Deu desvetlla als pobles
quan més semblan dormir.

Glaudi Omar y Barrera.

Los Orfeons de Cherta y Alcanar

Plens de goig y ab verdader en-
tusiasme hem de consignar que 'l
moviment catalanista va desplegant
sas ales y deixa sentir sa patriótica
influencia per totes les encontrades de
la comarca tortosina.

Deixatne altres manifestacions d'
aquest fenómeno que tant ens revifa
ens crida l' atenció que 'n la culta
vila d' Alcanar, últim poble de Cata-
lunya límitrofe al regne de Valencia,
s' haigi constituït un *Orfeo* ab nom-
brosa massa coral composta per 80 fa-
drins d' aquella població, dirigits pel
entusiasta aymador de las glories de
nostra patria D. Joan Baptiste Ferré.
Son objecte es ben sapigut: junta-
ment ab la expansió honesta que pro-
porciona l' exercici del cant y de la
música, envol la propaganda dels
ideals que persegueix lo Catalanisme
en les Bases de Manresa; perxó consi-
derém enlayrada, noble y plausible la
constitució d' aytal societat y l' aplau-
dim de tot cor perque vá inaugurar
lo diumenge últim sas tascas patrió-
tiques al bell cant dels *Segadors*.

Aquest exemple de la joventut can-
nareva está donantse, també, en la
vila de Cherta ab les mateixes ten-
dencies d' ajudar á la regeneració de
nostra patria per un mitj tan delicat
y verament epich d' encomanar al
cant, que tan comou les fibres del
cor, lo recort de nostra antiga, impor-
tant é histórica nacionalitat catalana.

Rébiga aixi mateix, nostra coral
enhorabona la joventut chertolina y
molt especial son director D. Joan
Gené.

UNA MICA D' HISTORIA

Lo sigle tretze comensá difícil y
plé de lluytas pera nostra Patria.

Succhi á Alfons, lo seu fill major
Pere II, anomenat *lo Católich*; de
carácter ardit y caballeresch, quelcom
impresionable, potser massa, pera go-
vernar son regne, llavors ja més ex-
tens y complicat, compost de pobles
de diferents caràcters y costums, qui-
nas llivertats devian conservarse, co-
ordinant los interesos de tots.

Son enllás ab Maria de Montpeller,
uní aqueix comtat á son reyalme,
escitant més l' enveja dels francesos
del Nort que veyan ab mals ulls com
avansava lo poder del rey d' Aragó y
desitjavan ferse sevas las terras del
Mitjdía; la importancia de nostra Pa-
tria seguía creixent, relacionantse ab
las nacions més avansadas d' Europa,
lo que obligava al rey á rodejarse d'
una cort revestida de tota la sumptuo-
sitat de la época y com pertocava á
son poder.

Un dels actes més faustuosos va
esser lo viatge que feu á Roma acom-
panyat d' alguns nobles y prelats y
ab una armada de cinch galeras, á
ferse coronar per lo mateix Papa, al-
guns historiadors creuhen fou ab la
intenció d' aliarse ab los genovesos
pera la conquesta de las Balears, te-
nint com á més cert que ho feu sols
com un acte d' adhesió á la Iglesia
veyent que més ó menos tart tindria
que lluytar en contra.

També assistí més tart ab vint mil
inf nts y quatre mil cavalls á la ba-
talla de las Navas de Tolosa (any
1212) ahont, al costat de los reys de
Nabarra y Castella, lluytá manant l'
ala esquerra del exércit aliat, vencent
als Alarbs y cubrint de gloria lo nom
de Catalunya.

Mes, no tot foren glories, puix la
tempesta que amenassava venir de
Fransa no 's feu esperar, la heretjia
dels Albigesos, procedent del Orient
d' Europa, havia invadit lo Llengua-
doch y lo comtat de Tolosa atacant al
catolicisme en sos fonaments, aprofí-
tant aquest disturbis, la monarquia
de la antiga Galia pera juntarse ab
l' Iglesia y aixecar una creuhada con-
tra 'ls enemichs de la religió católica,
encenent una guerra d' estermi contra
aqueixos comtats pertanyents al
monarca de nostra terra, dels quals ja
feya temps volia apoderarse.

Pere II per l' honor de son casal
tingué d' acudir á la defensa d' aquets
territoris al devant d' un exércit de
més de quaranta mil homes, trovantse
prop de Muret ab la creuhada ene-
miga manada per Simó de Montfort
(13 Setembre 1213) sufrint las nos-
tras forsas una derrota complerta per
la temeritat del rey que ordená l'
atach avans d' hora.

En mitx de la batalla lo rey Pere
II se trová voltat de cavallers fran-
cesos, lluytant sol, ab sa massa d'
armas y ab son indomable coratje,
fins á caure mortalment ferit confós
entre sos homes.

Aixís morí, lo pare del que fou
després la gloria de Catalunya lo nos-
tre gran rey En Jaume I *lo Conque-
ridor*.

J. C. y A.

PRIMAVERA

Com qui desperta de fatídich somni
que ple d' angunies l' esperit matava,
aixi 'm despertes, gaya Primavera,
ab tes primeres tendres alenades.

Les boyres grises d' un hivern terrible,
que de pena y neguit m' envolcallaven
y extenien en mi fondes tristeses
que tenebroses me voltaven l' ánima.

Ja totes han marxat, s' han espargides
al buf primer de ton süau oratje;
ja totes han fugit, no més sentintse
per tos efluvís grats acariciades.

Un goig sense parell la terra inonda,
y d'alegria un crit pel mon s'escampa;
tan sols de pressentirne ta presència,
lo qu'estava somort, de vida esclata.

Tot me diu que tu vens, tot me declara
que t'acostes per invisibles passes
á reanimar el mon, que defallia
ab les tristeses del hivern que acava.

Tot me parla de tu, la brisa tebia
que invadintne 'ls espayslo pulmó aixampla;
los raigs d'un sol que vigorós conforta;
lo cantar alegroy de l'aucellada.

Del cel blavós, la trasparente volta;
del bosch joliu, la intensa rebrotada;
de l'aigua del torrent, lo mormoll ritmich,
que per lo misteriós sembla pregaria.

Tot me parla de tu, de ta alenada,
germinadora de vida y de gaubansa;
que fa sentir á tots lo goig de viure,
y al excels Creador aixecar l'ánima.

Tot me parla de tu, arreu ta sava
fecondadora, esmenta ma mirada.
¡Hermosa Primavera, com t'estima
tot lo vivent, y lo meu cor com t'aymal

J. Portals y Fresas.

Tortosa, Abril, 1900.

NOTICIES

Tots els periódichs locals s'han ocupat
aquesta setmana dels horribles crims per-
petrats l'any passat, al vestibul de l'Alcal-
día, en la nit del 16 d'Abril.

Fá un any y encara sembla que s'oiga
'l soroll de las descárregas y s'ofegue Tor-
tosa ab la fumera dels disparos... Nit es-
pantosa, nit terrible, jorn pahorós que so-
terrà la dignitat del poble al fons de l'
avench del crim.

L'exemple está donat... ¡Trista recor-
dansa!...

La sanch inmolada hauria regenerat á
un poble. Aquí, tot segueix lo mateix; la
passió baixa, la vil infamia, la rancunia
asquerosa, lo tropell, la burla; tot pareix
que segueixi del mateix modo, quan avuy
més que may s'hauria d'extendrer lo llas
de germanor, y procurar ab lluyta enno-
blida aixecar la dignitat d'aquest poble
zenzill, farsit ja de desenganys y de tota
mena de coses despreciables.

Tortosa sencera deuria d'aspirar á n'
aixó. Tota persona decent deuria aislar al
torbador del ordre y procurar que 'l recort
d'aquella nit sangnant y pahorosa ser-
veixi d'esmena al poble tortosí.

¡Ara!... esperém sols en Deu pera qu'
illumine la inteligencia del tribunal, pera
que al jutjar aquest repugnant fet, lliure
al innocent de tota pena y castigue ab tot
lo pes de la lley als verdaders autors de
crimens tan asquerosos.

¡Al aixecar á Deu nostres prechs per l'
ánima de les víctimes, plorém, també, per
elles!... (D. L. H. P.)

Aixis s'aixamplará 'l cor nostre y po-
drém dir glosant á n' en Aguiló:

«Poble que l'honra recobra
se recobra á si mateix:

L'Ajuntament de Palma de Mallorca
ens ha fet l'honor d'enviarnos lo següent

ofici redactat en nostra llengua, imprés en
lletra alemana antiga, á dos colors y sobre
paper de fil catalá. Diu així:

«Desitjós l'Ajuntament d'aquesta ciu-
tat d'honar com es degut al inspirat
poeta y diligentissim bibliófil Exm. se-
nyor don Jeroni Roselló y Ribera, Mestre
en Gay Saber y un dels més entusiastas
restauradors de las lletres y de la llengua
de Ramón Llull, ha resolt invitar als es-
criptors que cultivan el nostre ben volgut
llenguatge en la terra catalana, en el regne
de Valencia, en l'isla de Serdenya y en el
regne de Mallorca ab las islas germanas y
ab las regions que un dia estigueren ab ell
unidas baix la corona dels nostres reys, y
avuy forman part de la nació francesa,
constituhint sempre un recort gloriós de
temps inolvidables.

»Y figurant en lloch tan alt en las lletres
pátrias els escriptors d'aquesta regió, tinch
l'honor de participarli dit acort de la Cor-
poració que inmerescudament presideixo,
pregantli ab empenyo molt coral que vulga
trasmetre aquesta invitació als mentats se-
nyors, perque prenguin part en la festa
que 's celebrará 'l dia 23 d'abril próxim-
vinent, diada de Sant Jordi, ab motiu de
proclamar al senyor Roselló, Fill Benemé-
rit de Mallorca, y colocar el seu retrato en
la galeria d'homes ilustres d'aquesta isla.

»Deu quart á V. S. mols d'anys. Dada
á la ciutat de Mallorca, dia 13 de mars, de
l'any mil noucents.

»L'Alcalde president, Antoni Roselló;
el vocal secretari de la Comissió, Benet
Pons y Fábregas.»

LA VEU DE TORTOSA agraeix moltíssim
la invitació; promet estar representada en
la patriótica festa, y felicita al Ajuntament
de la Capital de la Illa daurada, que, dei-
xant tota mena de servilismes y mal ente-
ses subordinacions polítiques se 'n vá pel
camí del mitj y honra á sos fills ilustres
ab sa histórica grandesa y ab la mateixa
llengua que mamaren.

¡Vergonya pera 'ls Municipis de Cata-
lunya!

Lo dimars á les set del mati se vá cele-
brar lo Combregar general pera impeditos
corresponent á les tres parroquies de dins
Tortosa, assistinhi nombrós acompanya-
ment en lo qual estaven representades totes
les Confraries y Corporacions religioses y
benéfiques, figuranthi, també, l'element
militar, clero parroquial y seminaristes,
deventse á la galanteria del Comandant
militar de la plassa la guardia d'honor en
l'entorn del talem. Sa Divina Magestat
era portada pel Dr. Gomez, párroco de la
Catedral.

La música que dirigeix lo senyor Daufi,
doná major lluhiment á n'aquest acte so-
lempne, tancant la comitiva una compa-
nyia d'Almansa ab sas cornetes y tam-
bors.

Felicitem coralment als Reverents Rec-
tors d'aquesta Catedral per la solempnitat
qu'han sapigut donar á tan important
cirmonia del Cumpliment pascual.

Ha mort á La Guardia la Excm. Se-
nyora D.ª Maria Teresa Lago de la Sierra,
persona piadosissima y mare de nostre
volgut amich, l'Advocat que fou d'aques-
ta ciutat D. Joseph de Villasante, á qui
acompanyém en lo condol de son cor, pre-
gant á Deu per l'ánima de la difunta.—
(Q. D. L. P.)

En la Casa de San Joseph, destinada
pels P. P. de la Companyia de Jesús al
exclusiu y lloable objecte de donar Exer-

cissis espirituals se reuniren en los ve-
rificats á Setmana Santa 53 exercitants.
La bona y profitosa acullida de tan santa
práctica ho demostra la concurrencia de
persones procedentes, no solsament de
tots los indrets de Catalunya, sino que
també hi acudiren de Madrid y Valencia.
Lo Director de tan regeneradora práctica
fou lo Reverent P. Vidal qui quedá alta-
ment satisfet del fruyt dels Exercis.

L'ermitori de Nostra Senyora de la
Providencia se vá veurer molt concorregut
durant los tres dies de la Pasqua.

En Tomás Puig, prou conegut á Tortosa
per ser natural de la mateixa acaba d'in-
ventar una nova confecció de flors y fulles
pel mitj de l'aleació metálica, quins efec-
tes, además de produhir propietat y ele-
gancia en los rams y coronas, tenen la
qualitat, molt desitjada fins avuy, de res-
sistir per molts anys les injurias del temps.

Es molt digne d'aplaudiment la inven-
ció del senyor Puig, que deu agrahirli
tothom, puig que sos develllos y constan-
cia han resolt un problema de difícil solu-
ció, eclipsant per sempre la confecció me-
tálica als altres procediments que donaven
á les flors artificials una vida molt efimera.

Felicitem coralment al artista senyor
Puig.

Apenat verament lo nostre cor pels
repugnants aconteixements anti-religiosos
de Vinaroz y enterats, com esperavem
ferho, per les noticies que 'ns proporciona
nostre venerable Prelat, desde 'l Butlletí
oficial de la diócesis, protestém contra se-
mejants procediments que rebaxen á sos
desatentats autors á una degradació infe-
rior als pcbles incivilisats y que tant se
contradihuen al lema escrit en sa senyera
de: *Iguallat, llibertat y fraternitat.*

Encara que 'ns diguen pesats insistim
novament en demanar al Ajuntament d'
aquesta, ciutat que prengui en compte l'
importancia per tothom reconeguda de la
maravellosa creu de terme de la Petja y
que pose mans á la obra restaurant com
se mereix aquell monument que tants re-
corts evoca.

Es llástima que 'ls nostres prechs no
haigui sigut escoltats pel Municipi. Si
aquest abandono persisteix farém quelcom
més, encara que pera lograrho, siga neces-
sari denunciarho á la Superioritat.

Aplaudim lo zel religiós y 'l desvetlla-
ment del *Diario de Tortosa*, al aludirnos
en son número del dijous. No essent nos-
altres los indicats á averiguar les causes
que motivaren la no asistencia del senyor
Alcalde al Combregar general d'impeditos,
debém manifertarli que 'ns hauria alegrat
molt veurer al senyor Rico entre 'ls acom-
panyants del Santíssim.

En reciprocitat esperém de la galanteria
del confrare fusioniste 'ns diga lo que
pensa respecte á no haver assistit los Con-
cejals amichs seus á les funcions relligio-
ses de Setmana Santa y al propi Combregar
general.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Dimenge, dia 22, San Sotero.—Dilluns,
23, (*Abans* †) San Jordi.—Dimars, 24, San
Fidel.—Dimecres, 25, San March.—Di-
jous, 26, San Cleto.—Divendres, 27, San
Pere Armengol.—Dissapte, 28, San Pau
de la Creu.